

3 MÅL OG INITIATIVER

3.10 Mere kvalitet i affaldsbehandlingen

Baggrund

Cirkulær økonomi er en global udviklingstrend, der handler om at bryde den lige linje, hvor værdifulde råmaterialer produceres, forbruges og til sidst smides væk.

Cirkulær økonomi handler om at få mest mulig værdi ud af produkter og materialer, forlænge produkters levetid, undgå affald og om at bevare værdien i ressourcerne længere. Det, der tidligere var affald, skal i langt højere grad fungere som værdifulde input i nye produkter. Hvis produkter ikke skal blive til affald, kræver det, at recirkuleringen er indtænkt i design og produktion – og at der findes systemer, der kan føre produkterne til ny anvendelse igen og igen.

Indtil videre er det desværre de færreste produkter, der er designet og produceret specifikt med henblik på recirkulering. Nogle produkter er relativt nemme at recirkulere – f.eks. rent papir – mens andre produkter er vanskelige at recirkulere – f.eks. husholdningsplast og produkter sammensat af mange materialer, og som er forurenede eller umulige at skille ad.

En stor del af det affald, Reno Djurs håndterer, er materialer og produkter, der aldrig har været designet eller produceret til genanvendelse. Derfor vil cirkulær økonomi også handle om at sikre, at materialer, der er uegnede eller uhensigtsmæssige

til fortsat cirkulation, tages ud af stofkredsløbet. Det gælder f.eks. asbestholdige tagplader, PCB-forurenede byggeaffald, blyholdigt PVC og plast med hormonforstyrrende phtalater. Der er en lang række almindelig forbrugerprodukter i omløb med indhold af giftige stoffer, vi ikke ønsker spredt.

Et andet problem, der udfordrer den cirkulære tankegang, er, at vi i meget af det 'gamle' affald har mistet muligheden for at identificere de faktiske indholdsstoffer. Det kan være at kende sammensætningen og egenskaberne ved de mange tusinde typer plast, der anvendes i husholdninger og som bliver til affald, eller hvorledes affaldstræ er behandlet med f.eks. imprægnering, maling og lim med ukendt og måske giftigt indhold.

Da cirkulær økonomi starter i værdikædens begyndelse med design og produktion, er kommunernes affaldssystemer ikke det bedste eller eneste værktøj til at løse de grundlæggende affalds- og ressourceudfordringer. Men affaldssystemerne har en væsentlig rolle i at tilbageføre så mange ressourcer som muligt til genanvendelse i nye produkter, uden at der samtidig opstår nye miljøproblemer i form af spredning af miljøfremmede stoffer, og sådan at også de nye produkter kan genanvendes på en forsvarlig måde.

For visse affaldstyper er der svingende eller manglende efterspørgsel i markedet for at modtage

affaldet og oparbejde det til nye råvarer i en god og veldefineret kvalitet, der er egnet til at indgå i nye bæredygtige produkter. Det giver generelt udfordringer i forhold til sikkerhed for god og stabil afsætning af det affald, vi beder borgerne om at sortere, ligesom afregningspriserne kan variere betydeligt.

Det er udfordringen for affaldssystemerne i den cirkulære økonomi, der især vedrører følgende affaldstyper, der afsættes på markedet:

- **Husholdningsplast**, hvor afsætningen er blevet vanskeligere efter at Kina som følge af miljøproblemer indførte stop for import af plast til genanvendelse i 2018. Samtidig er prisen for afsætning steget betydeligt. Det største problem er, at det er vanskeligt at dokumentere faktisk genanvendelse og faktiske miljøforhold ved genanvendelsen. Da plast kan have en værdi som energikilde, er der risiko for at det ikke behandles som forudsat.
- **Tekstiler**, hvor markedet de senere år er blevet oversvømmet af både større mængder og tekstiler af en lavere kvalitet, der ikke er egnet til genanvendelse. Når tøj i blandet kvalitet og tekstiler i blandet kvalitet afsættes til videre sortering på markedet, vil en del være uegnet til genbrug og materialegenanvendelse. Aktørerne i markedet er enige om, at denne del er blevet betydeligt større de senere år, og det afspejler

sig også i afregningsprisen ved afsætningen. Derfor er der opstået en risiko for, at en del af den indsamlede mængde tøj og tekstiler ender med at blive brændt eller deponeret under forhold, der ikke er svarer til det danske niveau.

- **Træ**, der i dag afsættes lokalt til spånpladeproduktion kan indeholde problemstoffer i form af f.eks. maling og lim. Der er generelt i markedet udfordringer med at mængderne overstiger efterspørgslen i markedet, og flere affaldsselskaber har i perioder ikke kunnet afsætte træ til genanvendelse.
- **Byggeaffald**, hvor der kan være indhold af en lang række problemstoffer som f.eks. PCB, blymaling og asbest. Det kan være meget vanskeligt at identificere sådanne problemstoffer i byggeaffald til genanvendelse modtaget på genbrugsstationerne.

3 MÅL OG INITIATIVER

3.10 Mere kvalitet i affaldsbehandlingen

3.10 HVAD GØR VI - INITIATIVER

- Der sættes yderligere fokus på at opnå bedre kvalitet i affaldsbehandlingen, så der ikke med genanvendelse skabes nye miljøproblemer i form af spredning af problemstoffer eller downcycling, hvor produktkvalitet forringes.
- I samarbejde med markedet og andre affaldselskaber søges det at skabe større gennemsigthed i, hvordan affaldet afsættes på vejen mod slutanvendelse, og den reelle efterspørgsel og potentielle miljøudfordringer søges afdækket. Dette gælder især de affaldstyper, der har mange bestanddele og/eller er forurenede, og som afsættes til genanvendelse på markedet. Det gælder f.eks. plast, tekstiler, byggeaffald og træ.
- Gennem udbud stilles relevante krav og vælges de løsninger, der giver størst sikkerhed for, at genanvendelsen giver gode miljøeffekter.
- Der følges op på, om kravene overholdes og markedet afsøges løbende for nye og bedre muligheder.

- **Problemstoffer skal ud af affaldet:**
 - **Affald med problemstoffer, der forringer eller umuliggør god genanvendelse søges identificeret.**
 - **Det tilstræbes at tage højde for problemstofferne i affaldsbehandlingen, så stofferne ikke spredes.**
 - **Produkttyper, der forringer eller umuliggør god genanvendelse, synliggøres overfor forbrugere og producenter.**

Hvad er konsekvenserne

- Der skabes grundlag for bedre kvalitet i affaldsbehandlingen, der også kan betyde at noget affald viser sig uegnet til genanvendelse, hvis de aktuelle miljøpåvirkninger ved genanvendelse er negative i forhold til anden behandling.
- Borgere og virksomheder får mere viden om muligheder, udfordringer og barrierer for genanvendelse.

Ressourcebehov

- Der anvendes allerede i dag indenfor de nuværende budgetmæssige rammer ressourcer på denne opfølgning. Tiltagene vil kunne gennemføres indenfor de nuværende budgetmæssige rammer, med mindre det forudsættes, at aktivitetsniveauet forøges.

